

دانشگاه صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم ارتباطات، گرایش تحقیق در ارتباطات

بازنمایی قیام توأین در «مجموعه تلویزیونی مختارنامه»

دانشجو:

علی پاپی صادقی

استاد راهنما:

دکتر علی اکبر رزمجو

استاد مشاور:

دکتر صادق آینه‌وند

زمستان ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

این پژوهش درصدد فهم بازنمایی «قیام توابین» در سریال «مختارنامه» است، که در قالب سؤال ذیل خود را به هدف نزدیک ساخته است:

در سریال مختارنامه از چه رمزگان نشانه‌شناختی برای بازنمایی قیام توابین استفاده شده است؟ برای نیل به این مهم، ابتدا مفهوم و نظریه بازنمایی مورد پرداخت قرار گرفته و دیدگاه استوارت هال در این زمینه مطرح نظر بوده است. در ادامه و در بسط مباحث نظری به نشانه‌شناسی سوسور، پیرس و نشانه‌شناسی از منظر یاکوبسن اشاره شده است. در قسمت روش ترکیبی از الگوی کیت سلبی و ران کاودری در بررسی و مطالعه متون تصویری، و روش پنج رمزگان رولان بارت ارائه می‌شود. مقوله‌های مورد نیاز برای بررسی متون و پاسخ به سؤالات تحقیق از این الگوها در فصل چهار استخراج شده و مورد استفاده قرار گرفته است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در سریال «مختارنامه» سه شخصیت متفاوت از توابین ترسیم شده است؛ الف) توابین دعوت‌کننده امام به کوفه، ب) توابین پشت‌کننده به مسلم‌بن‌عقیل و قیام او و در نهایت «غافلین» از نهضت عاشورا، ج) توابین نادم از اقدامات گذشته و در پی جبران مافات. این سه‌گانه شخصیتی متأثر از انتخاب و جهت‌گیری توابین در عرصه دوگانه تقابل میان «حق» و «باطل» است. انتخاب اول ایشان «حق‌طلبی» است که منجر به فرستادن دعوت‌نامه‌های بی‌شمار به امام می‌شود. انتخاب ثانویه اما «بی‌طرفی» است که قرائت صورت گرفته از آن، غفلت توابین را هم‌سنگ جرم مجرمین کربلا به تصویر می‌کشد. انتخاب نهایی که متأثر از نهضت عاشورا است چرخش دوباره ایشان به سوی «حق‌طلبی» است و این انتخاب نهایی و پسینی منجر به قیام ایشان می‌شود. در نهایت این‌که رمزگان نشانه‌شناختی استفاده شده در مورد توابین، ایشان را انسان‌های ساده‌اندیش و بی‌تدبیر در امور جنگ، اما «سر»بازان و مجاهدانی در راه حفظ دین و جبران خطا و توبه‌کنندگانی حقیقی و پاک از پلیدی‌های گذشته ترسیم می‌کنند.

کلید واژه‌ها: بازنمایی، نشانه‌شناسی، قیام توابین، مجموعه تلویزیونی مختارنامه.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱- فصل اول؛ کلیات تحقیق
۲	۱-۱- طرح مسئله
۳	۱-۲- ضرورت و اهمیت
۳	۱-۳- اهداف تحقیق
۴	۱-۴- سؤالات تحقیق
۴	۱-۵- تعریف مفاهیم
۷	۲- فصل دوم؛ مبانی نظری تحقیق
۸	۲-۱- بررسی تحقیقات پیشین
۸	۲-۱-۱- تحقیقات داخلی
۱۴	۲-۱-۲- تحقیقات خارجی
۱۶	۲-۲- ترسیم خطوط کلی تحقیق
۱۷	۲-۳- ادبیات نظری تحقیق
۱۷	۲-۳-۱- نظریه بازنمایی
۲۹	۲-۳-۲- نشانه‌شناسی و تاریخچه آن
۴۷	۲-۳-۳- توابین و پیشینه تاریخی ایشان

۶۵ فصل سوم؛ روش تحقیق
۶۶ ۳-۱- روش تحقیق
۶۷ ۳-۱-۱- روش اسنادی یا کتابخانه‌ای
۶۸ ۳-۱-۲- روش نشانه‌شناسی
۷۹ ۳-۲- مقوله‌های تحقیق
۷۹ ۳-۲-۱- تحلیل سازه: الگوی سلبی و کاودری
۸۲ ۳-۲-۲- الگوی روایی بارت
۸۴ ۳-۳- جامعه مورد بررسی
۸۵ ۳-۴- روش نمونه‌گیری
۸۵ ۳-۵- واحد تحلیل
۸۵ ۳-۶- روش و ابزار گردآوری اطلاعات
۸۵ ۳-۷- روایی و پایایی
۸۷ فصل چهارم؛ یافته‌های تحقیق
۸۸ ۴-۱- آنچه در مجموعه مجموعه تلویزیونی مختارنامه می‌بینیم
۹۰ ۴-۲- تحلیل داده‌ها
۱۷۰ فصل پنجم؛ نتیجه‌گیری و پیشنهادها

- ۱-۵- نتیجه گیری ۱۷۱
- ۲-۵- پاسخ به سؤال اصلی: در سریال مختارنامه از چه رمزگان نشانه‌شناختی برای بازنمایی قیام
تواین استفاده شده است؟ ۱۷۲
- ۳-۵- پاسخ به سؤال فرعی اول: در سریال مختارنامه از چه رمزگان‌های تصویری برای
شخصیت‌های تواین استفاده شده است؟ ۱۷۲
- ۴-۵- پاسخ به سؤال فرعی دوم: در سریال مختارنامه از چه رمزگان‌های زبانی برای
شخصیت‌های تواین استفاده شده است؟ ۱۷۴
- ۵-۵- پاسخ به سؤال فرعی سوم: انگاره‌های ساخته شده از تواین در سریال مختارنامه شامل چه
عناصر محوری است؟ ۱۷۶
- ۶-۵- پیشنهاد‌های تحقیق ۱۷۸
- ۷-۵- محدودیت‌های تحقیق ۱۷۹
- فهرست منابع و مآخذ ۱۸۰

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۹۱	۴-۱- الگوی سلبی و کاودری
۹۳	۴-۲- پنج رمزگان بارت
۹۵	۴-۳- الگوی سلبی و کاودری
۹۶	۴-۴- پنج رمزگان بارت
۹۷	۴-۵- الگوی سلبی و کاودری
۹۹	۴-۶- پنج رمزگان بارت
۱۰۱	۴-۷- الگوی سلبی و کاودری
۱۰۳	۴-۸- پنج رمزگان بارت
۱۰۴	۴-۹- الگوی سلبی و کاودری
۱۰۶	۴-۱۰- پنج رمزگان بارت
۱۰۷	۴-۱۱- الگوی سلبی و کاودری
۱۰۸	۴-۱۲- پنج رمزگان بارت
۱۱۰	۴-۱۳- الگوی سلبی و کاودری
۱۱۱	۴-۱۴- پنج رمزگان بارت
۱۱۲	۴-۱۵- الگوی سلبی و کاودری
۱۱۳	۴-۱۶- پنج رمزگان بارت
۱۱۵	۴-۱۷- الگوی سلبی و کاودری
۱۱۶	۴-۱۸- الگوی سلبی و کاودری
۱۱۸	۴-۱۹- پنج رمزگان بارت

- ۱۱۹..... ۴-۲۰- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۲۰..... ۴-۲۱- پنج رمزگان بارت
- ۱۲۱..... ۴-۲۲- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۲۲..... ۴-۲۳- پنج رمزگان بارت
- ۱۲۴..... ۴-۲۴- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۲۵..... ۴-۲۵- پنج رمزگان بارت
- ۱۲۶..... ۴-۲۶- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۲۸..... ۴-۲۷- پنج رمزگان بارت
- ۱۲۹..... ۴-۲۸- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۳۰..... ۴-۲۹- پنج رمزگان بارت
- ۱۳۲..... ۴-۳۰- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۳۳..... ۴-۳۱- پنج رمزگان بارت
- ۱۳۴..... ۴-۳۲- پنج رمزگان بارت
- ۱۳۶..... ۴-۳۳- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۳۸..... ۴-۳۴- پنج رمزگان بارت
- ۱۴۰..... ۴-۳۵- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۴۱..... ۴-۳۶- پنج رمزگان بارت
- ۱۴۳..... ۴-۳۷- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۴۵..... ۴-۳۸- پنج رمزگان بارت
- ۱۴۷..... ۴-۳۹- الگوی سلبی و کاودری

- ۱۴۸..... ۴-۴۰- پنج رمزگان بارت
- ۱۴۹..... ۴-۴۱- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۱..... ۴-۴۲- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۲..... ۴-۴۳- پنج رمزگان بارت
- ۱۵۴..... ۴-۴۴- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۵..... ۴-۴۵- پنج رمزگان بارت
- ۱۵۷..... ۴-۴۶- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۸..... ۴-۴۷- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۹..... ۴-۴۸- پنج رمزگان بارت
- ۱۶۲..... ۴-۴۹- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۵۸..... ۴-۵۰- پنج رمزگان بارت
- ۱۶۵..... ۴-۵۱- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۶۷..... ۴-۵۲- الگوی سلبی و کاودری
- ۱۶۸..... ۴-۵۳- پنج رمزگان بارت

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- طرح مسئله

سریال مختارنامه یکی از برجسته‌ترین و پربیننده‌ترین پروژہ‌های صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران است که در ارائه بازنمایی وقایع تاریخی پس از نهضت عاشورا، دارای جایگاهی ویژه است. در سریال‌های تاریخی همچون مختارنامه نقش کارگردان در تصویرسازی و ارائه بازنمایی از وقایع و اشخاص به مراتب بیش دیگر انواع آثار است؛ زیرا مخاطبان فضای به تصویر در آمده را تجربه نکرده‌اند و در حالت طبیعی امکان تجربه مشابه نیز وجود ندارد.

شرایط کاری کارگردان ایجاب می‌کند که برای تصویرسازی از وقایع و شخصیت‌ها، از میان رمزگان‌های موجود و ممکن دست به انتخاب بزند. حال فرض کنیم کارگردان برای به تصویر کشیدن جماعتی در گذشته، از نشانه‌هایی استفاده کند که کاملاً منطبق با «واقعیت» نباشند. سوال اینجاست که آیا تعریف و تصویری که از آن جماعت در گذشته در ذهن مخاطبان نقش می‌بندد به «واقعیت» نزدیک است یا به «بازنمایی» کارگردان از آن جماعت؟ پاسخ به این سوال ساده است چراکه پیش‌تر عنوان شد که مخاطبان فضای به تصویر در آمده را تجربه نکرده‌اند و در حالت طبیعی امکان تجربه مشابه نیز وجود ندارد. پس تصویری که در ذهن مخاطب نقش می‌بندد به بازنمایی کارگردان نزدیک است. این امر خود به تنهایی نقش تعیین‌کننده سازندگان متون رسانه‌ای تاریخی را در تصویرسازی از گذشته و گذشتگان نشان می‌دهد. در میان وقایع تاریخی، نهضت کربلا از جایگاهی ویژه برخوردار است و هرگونه دخل و تصرف در تصویری که از این واقعه در دل و جان مردم نقش بسته، حساسیتی فوق‌العاده می‌طلبد. بدیهی است واقعه عاشورا مقدمات و مؤخراتی نیز داشته که در فهم اصل ماجرا دخالت دارند، از آن جمله قیام توابین است. ماجرای توابین و قیام ایشان که در زمره وقایع به نمایش در آمده در سریال مختارنامه است، از نخستین تشکل‌های شیعیان در طول تاریخ است. که از آن به عنوان «نخستین تشکل منسجم شیعیان نام برده می‌شود (جعفری، ۱۳۹۰، ص ۲۳۲).

بر این اساس سوال اساسی این تحقیق این خواهد بود که در سریال مختارنامه چه تصویری از قیام توابین نشان داده شده است یا بعبارت دیگر در سریال مختارنامه از چه رمزگان نشانه‌شناختی برای بازنمایی قیام توابین استفاده شده است؟

تحلیل نشانه‌شناختی قیام توابین در سریال مختارنامه به منظور پاسخ به همین سوال صورت خواهد گرفت.

۲-۱- ضرورت و اهمیت

بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران همواره تبیین و تعمیق باورهای دینی و ارزش‌های مذهبی یکی از حوزه‌های مورد توجه رسانه ملی بوده است؛ بطوریکه شناسایی موارث ملی و مذهبی و متعاصر سازی حوادث و شخصیت‌های تاریخی از جمله وظایف اساسی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تلقی می‌شود. امروزه با توجه به پدیده تهاجم فرهنگی و گسترش غیر قابل انکار جنگ نرم، نیاز به پرداخت مناسب به دین و تبلیغ ارزش‌های دینی بیش از گذشته احساس می‌شود. این احساس نیاز زمانی بیشتر می‌شود که دریابیم یکی از مهم‌ترین راه‌های مقابله با تهاجم فرهنگی، احیای فرهنگ دینی و تبلیغ ارزش‌های مذهبی است. فیلم‌های مذهبی و اعتقادی نقش پررنگ و بسیار مهمی در تبلیغ و نهادینه کردن این ارزش‌ها در بین افراد جامعه دارند. در همین راستا است که مجموعه‌های عظیمی همچون مختارنامه تولید می‌شوند.

مجموعه مختارنامه که از مهم‌ترین مجموعه‌های تولید شده توسط سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران است، داستان زندگی و قیام مختار ابو عبید بن ثقفی - از جمله چهره‌های شناخته شده برای شیعیان و به خصوص علاقه‌مندان به امام حسین (ع) و قیام عاشورا- را روایت می‌کند. این سریال از جمله آثار فاخر رسانه ملی است که با صرف زمان، انرژی و هزینه فراوان ساخته شده است. اقبال مخاطبان به این سریال و تکرار چندباره آن از شبکه‌های مختلف و همچنین پخش برون مرزی، این سوال را به وجود می‌آورد که تصویرسازی مختارنامه از رویدادها و شکل‌دهی به اذهان مخاطبان در مورد وقایع آن دوران چگونه بوده است؟ شناخت نقاط قوت و ضعف این تصویرسازی‌ها می‌تواند راه‌گشای ارائه آثار بهتری در خصوص احیای ارزش‌های عاشورا و حوادث بعد از آن باشد. این تحقیق با روش نشانه‌شناسی گفتار، تصویر و شخصیت‌پردازی افراد دخیل در قیام توابین را تحلیل خواهد کرد.

۳-۱- اهداف تحقیق

این تحقیق در پی فهم چگونگی بازنمایی قیام توابین با اتکا به تلویزیون است. از آنجا که مجموعه‌های تلویزیونی با دقت تمام با سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های راهبردی سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی تطبیق داده می‌شوند و مجاز به تخلف از حدود و حریم‌های مشخص شده نیستند، هر یک از مجموعه‌های تلویزیونی را می‌توان نمونه‌ای مکفی و گویا برای سیاست‌های بازنمایی رسانه ملی در نظر گرفت.

با توجه به آنچه گفته شد، اهداف این تحقیق به اجمال به شرح زیر است:

- شناخت چگونگی بازنمایی توابین در سریال مختارنامه
- شناخت تفسیری تلقی ارائه شده از توابین در سریال مختارنامه
- بررسی سازوکار، میزان و چگونگی استفاده از رمزگان نشانه‌شناختی در سریال مختارنامه
- تبیین نشانه‌های مناسب جهت خلق شخصیت‌هایی مشابه توابین در سریال‌های تلویزیونی

۴-۱- سوالات تحقیق

سوال اصلی:

در سریال مختارنامه از چه رمزگان نشانه‌شناختی برای بازنمایی قیام توابین استفاده شده است؟

سوالات فرعی:

۱. در سریال مختارنامه از چه رمزگان تصویری برای شخصیت‌های توابین استفاده شده است؟
۲. در سریال مختارنامه از چه از چه رمزگان زبانی برای شخصیت‌های توابین استفاده شده است؟
۳. انگاره‌های ساخته شده از توابین در سریال مختارنامه شامل چه عناصر محوری است؟

۵-۱- تعریف مفاهیم

این پژوهش به دلیل این که در رده تحقیقات کیفی جای می‌گیرد، تعریف مفاهیم مهم آن نیز به تعاریف نظری محدود می‌گردد. مهم‌ترین مفاهیم کلیدی این تحقیق به صورت زیر تعریف شده است:

بازنمایی

«بازنمایی تولید معنا از طریق چارچوب‌های مفهومی و گفتمانی است. زبان سازنده معنا برای اشیای مادی و رویه‌های اجتماعی است. فرایند تولید معنا از طریق زبان را رویه‌های دلالت می‌نامند. لذا آنچه واقعیت نامیده می‌شود خارج از فرایند بازنمایی نیست» (مهدی‌زاده، ۱۳۸۷، ص ۱۵). بنابراین بازنمایی عبارت است از انعکاس جهان خارج در کسوت یک متن، که تحت تاثیر مجموعه عوامل دخیل (قدرت، ایدئولوژی و جز آن) در یک رویداد ارتباطی، محصولی برساختی ایجاد می‌کند. از دیدگاه استوارت هال «ما جهان را از طریق بازنمایی می‌سازیم و بازسازی می‌کنیم» (مهدی‌زاده، ۱۳۸۷، ص ۱۴).

نشانه‌شناسی

نشانه‌شناسی در اصل به معنی علم نشانه‌هاست. از نشانه‌شناسی بعنوان تلاشی منظم برای فهم این مسئله که نشانه‌ها چیستند و چگونه عمل می‌کنند استفاده می‌شود.

نشانه‌شناسی در درجه اول با آفرینش معنا در متون فیلم، برنامه‌های تلویزیونی و دیگر آثار هنری سروکار دارد. این علم نشان می‌دهد که نشانه چیست و نقش آن چیست. از نظر امبرتو اکو^۱ «نشانه‌شناسی با هر چیزی که بتواند یک نشانه قلمداد شود سروکار دارد» (چندلر، ۱۳۸۶، ص ۷).

^۱ - Eco, Umberto

سریال مختارنامه

سریالی ۴۰ قسمتی به کارگردانی داوود میرباقری است. مختارنامه داستان زندگی و قیام مختار ابوعبید بن ثقفی-که پس از حادثه عاشورا به خون‌خواهی امام حسین(ع) برمی‌خیزد- را روایت می‌کند که در تاریخ جمعه ۹ مهر ۱۳۸۹ از شبکه اول صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران شروع به پخش کرد و در تاریخ ۷ مرداد ۱۳۹۰ به پایان رسید.

تواین

تواین، گروهی از شیعیان کوفه بودند که در سال ۶۵ قمری به خون‌خواهی امام حسین(ع) قیام کردند. این دسته از شیعیان کوفه که از یاری نرساندن به امام حسین(ع) اظهار پشیمانی می‌کردند، تصمیم به انتقام از قاتلان و مسببان شهادت آن حضرت گرفتند و نهایتاً بسیاری از ایشان در این راه جان دادند. قیام تواین از معدود حرکتها در سده نخست هجری است که مضامین دینی در آن به نحو آشکاری جلوه یافته است.

فصل دوم

مبانی نظری تحقیق

۱-۲- بررسی تحقیقات پیشین

در این بخش به منظور معرفی و آشنایی با سابقه پژوهش‌های مرتبط و امکان مقایسه این تحقیق با آنان، همچنین احترام و پاسداشت محققانی که تحقیقات، روش‌های تحقیق و یافته‌هایشان راه‌گشای این پژوهش بوده‌اند، به معرفی و بررسی این تحقیقات به طور اجمال پرداخته خواهد شد.

۱-۱-۲- تحقیقات داخلی

۱. تحلیل نشانه‌شناختی مجموعه تلویزیونی امام علی (ع): مطالعه موردی قسمت بیست و دوم رضا فرخ‌نژاد، (۱۳۸۴). پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه صدا و سیما. استاد راهنما: دکتر محمدعلی هرمزی زاده، استادان مشاور: دکتر احمد ضابطی جهرمی، دکتر فرزاد سجودی.

در این تحقیق، محقق بیان می‌کند که در سطوح مختلف تجزیه و تحلیل ارتباط، نیازمند تمرکز و توجه بر روی سه وجه فرستنده، گیرنده و محتوای پیام هستیم. از آنجا که رمزگذاری پیام با استفاده از نشانه‌ها و معانی مربوط به آن‌ها صورت می‌پذیرد، فرخ‌نژاد بر روی این بعد از ارتباط متمرکز می‌شود. محقق ضمن تحلیل ارتباط تصویری صورت گرفته در پی پاسخ به این سؤال است که به موجب چه سازوکارهایی این ارتباط محقق شده است؟ و چه نظام نشانه‌شناختی‌ای در شکل‌دهی، تولید و انتقال پیام و آفرینش معنا نقش اساسی ایفا کرده است؟ محقق با استفاده از روش اسنادی و کتابخانه‌ای و همچنین روش نشانه‌شناسی تمامی صحنه‌های قسمت آخر مجموعه تلویزیونی امام علی (ع) را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و موارد آسیب‌شناسی هریک را بیان کرده است تا بتواند پاسخی برای سؤالات مذکور بیابد.

• نقد و بررسی: در این تحقیق کوشیده شده به سهم نشانه‌شناسی در تولید پیام و همین‌طور ماهیت نشانه‌شناختی تصاویر تلویزیونی پرداخته شود. رضا فرخ‌نژاد در فصول مختلف این تحقیق سعی داشته با بهره‌گیری از مفاهیم کلیدی تحلیل نشانه‌شناختی (که غالباً انتزاعی و نظری هستند) به چگونگی ساخت و تولید معانی متون تصویری نزدیک شده و با آزمون این روش‌ها به کاربرد آن‌ها در تحلیل متون تصویری بپردازد. نکته قابل ذکر این تحقیق، تحلیل صرف نشانه‌شناختی نظام تصویری و عدم حرکت آن به سوی تحلیل نشانه‌شناختی نظام‌های کلامی است و این مورد تفاوت تحقیق پیش رو با تحقیق فرخ‌نژاد است.

۲- بررسی بازنمایی ایران در سینمای هالیوود: نشانه‌شناسی و تحلیل گفتمان انتقادی هفت فیلم مرتبط با ایران، محمد سروی‌زرگر، (۱۳۸۷). پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه صدا و سیما. استاد راهنما دکتر عبدالله گیویان، استاد مشاور دکتر سید محمد مهدی‌زاده.

سروی‌زرگر در این پایان‌نامه در صدد بررسی بازنمایی ایران در سینمای هالیوود است و برای نیل به این هدف، ابتدا به بررسی مفهوم و نظریه‌های بازنمایی پرداخته و دیدگاه استوارت هال را در این زمینه مطرح نظر قرار داده است. وی در بسط نظری دیدگاه هال در بازنمایی، به نشانه‌شناسی سوسوری و تحلیل گفتمان از منظر فوکو اشاره کرده است. در ادامه مباحث نظری، دیدگاه ادوارد سعید و نظریه شرق‌شناسی به عنوان مثال و تکمله‌ای بر نظریه هال مطرح و نهایتاً به شکل موازی، این دو مفهوم در مطالعات سینمایی و نظریه فیلم پی گرفته است. در قسمت روش بر مبنای الگوی جان فیسک در مطالعه متون تصویری، الگویی ترکیبی برای تحلیل متون ارائه شده که مرکب از الگوهای کیت سلبی، ران کادوری، رولان بارت، نورمن فرکلایف و تئو ون‌دایک است. مقوله‌های مورد نیاز برای بررسی متون از این الگوها استخراج شده و در فصل چهارم مورد استفاده قرار گرفته است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که آنچه در سینمای هالیوود درباره ایران ارائه شده است، با سوگیری‌ها و کلیشه‌سازی‌هایی همراه است که از خلال آن‌ها، ایران به مثابه «دیگری فرودست» غرب ساخته شده و متفاوت از جهان غرب نشان داده می‌شود و در نتیجه، به اشکال مختلف طرد می‌شود. در این فیلم‌ها ایرانی‌ها با کلیشه‌های «خشن» و «خشونت طلب»، «عجیب و غریب»، «هیولایی»، «برخاسته از

سرزمینی ناشناخته»، «مایه دردسر»، «بی منطق»، «متعصب مذهبی» و «بدوی» نشان داده می‌شوند. زنان ایرانی در این فیلم‌ها «ساکت»، «مطیع» و در عین حال «شهوانی» تصویر شده‌اند. از منظر تحلیل‌گفتمانی نتایج این تحقیق نشان می‌دهد آنچه در سینمای هالیوود درباره ایران ساخته شده است، شکل جدیدی از نژادپرستی با عنوان اسلام‌هراسی را شکل می‌دهند. این نوع از نژادپرستی ادامه دهنده نگرش مبتنی بر جنگ بی‌پایان است.

● نقد و بررسی: تحقیق محمد سروی زرگر بر متون سینمایی متمرکز است و با استفاده از دو روش نشانه‌شناسی و تحلیل‌گفتمان صورت گرفته است. ما در این تحقیق بر متن تلویزیونی تمرکز خواهیم کرد و با استفاده از روش نشانه‌شناسی نمونه‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهیم. اما در مورد تحقیق سروی زرگر آنچه می‌توان گفت و آنچه خود وی نیز بدان اشاره کرده است لزوم بررسی صحت و سقم متونی رسانه‌ای همچون ۳۰۰ یا اسکندر است و همچنین آنچه لازم می‌نمود که بدان پرداخته شود پاسخ به این سوال است که این متون چه نسبتی با زمان حال دارند و چه دلالت‌های ضمنی سیاسی و ایدئولوژیک را بر می‌تابند.

۳- رویکردهای اخلاقی در برنامه کودک: مطالعه نشانه‌شناسی فیتیله، لیلا محمدزاده وحدتی، (۱۳۸۹). پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه صدا و سیما، استاد راهنما دکتر عبدالله گیویان، استاد مشاور دکتر هادی بهرامی.

محمدزاده در این تحقیق به بررسی رویکردهای اخلاقی در یکی از برنامه‌های ویژه کودک یعنی برنامه فیتیله پرداخته است. وی برای گردآوری و تحلیل داده‌های این تحقیق از الگوی کیت سلبی و ران کاودری، رولان بارت و جان فیسک استفاده و در تحلیل یافته‌های این تحقیق از آرای جیمز کری در تفکیک دو رویکرد عمده به ارتباطات یعنی رویکردهای انتقالی و آیینی و نظریه آیینی ارتباطات رود نبولر بهره جسته است.

نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که برنامه فیتیله در تلاش است برای هماهنگی با گفتمان اخلاق دینی، محتوایی را به کودکان ارائه کند که از خلال آن کودکان صرفاً به زندگی در دنیای «بایدها»